

Raport ROPEA-Deloitte: Companiile susținute de fonduri de private equity au creat cu 7,1% mai multe locuri de munca în 2022

Sectorul românesc de private equity (PE) și venture capital (VC) a contribuit semnificativ la crearea de locuri de munca și creștere economică, arată [raportul anual al Asociației Fondurilor de Investiții Private din România \(ROPEA\)](#), care analizează performanțele și rezultatele pieței românești de private equity și venture capital din anii 2022 și 2023. Crearea netă de locuri de munca în companiile susținute de private equity a crescut cu 7,1% (cu 4.027 mai mulți angajați în 2022 față de 2021), comparativ cu creșterea de 2,3% a economiei generale în 2022, în timp ce cifra de afaceri a acestei categorii a crescut cu 5,2 miliarde de euro în perioada 2019-2022. Raportul* a fost realizat de ROPEA în colaborare cu Deloitte România, bazat pe date furnizate de Invest Europe, una dintre cele mai mari asociații globale de PE și VC, și pe informații disponibile public.

Raportul dezvăluie că, în ciuda provocărilor semnificative cauzate de capitalul local limitat, sectorul de PE și VC din România a demonstrat un potențial real de a dezvolta jucători locali și regionali și o atractivitate crescută pentru investitorii internaționali. În perioada 2022-2023, evoluția sectorului a fost afectată semnificativ de factori macroeconomici și geopolitici, România continuând să fie poziționată printre ultimele țări din Uniunea Europeană, având în vedere că raportul de strângere de fonduri și de investiții per PIB se situează încă printre cele mai scăzute. Lipsa capitalului local (public, instituțional și privat) rămâne principalul motiv pentru aceste rezultate slabe. Cu toate acestea, se estimează că sectorul va înregistra o creștere semnificativă în contextul Fondului de Fonduri pentru Reziliența (REF) de 400 de milioane de euro gestionat de Fondul European de Investiții, înființat de Guvernul României în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență.

„Suntem pregătiți să demonstrăm rolul investitorilor financiari în economia românească: prin creșterea accelerată a veniturilor și a locurilor de munca create, fondurile de private equity sau venture capital contribuie semnificativ la creșterea afacerilor în care investesc, prin implicarea lor în strategii și consolidarea echipelor de management, precum și în raportarea financiară și realizarea eficienței operaționale”, a declarat **Horia Manda, Președintele Consiliului de Administrație al ROPEA**.

Perspectiva investițiilor. Deși ecosistemul regional de private equity este bine poziționat pentru a ajuta la creșterea jucătorilor locali mici și mijlocii, fondurile locale se concentrează în mare parte pe creșterea investițiilor mai mici de pe piață. În ceea ce privește etapa investițiilor, deși tranzacțiile locale de PE au fluctuat, investițiile de tip VC au crescut exponențial în perioada 2021-2023 comparativ cu perioadele anterioare, valorile medii ale tranzacțiilor crescând de la 0,6 milioane de euro în 2017 la 2,1 milioane de euro în 2023.

Investiții private equity. Conform Invest Europe, doar 0,041% din investiții ca procent din PIB au fost realizate de fonduri de PE și VC în 2023 în România, deși ponderea a crescut de la 0,028% față de anul precedent. Numarul total de tranzacții de PE și VC în România a scăzut cu 16% comparativ cu 2022, ajungând la 73 de tranzacții în 2023. Aceasta scaderă a fost în mare parte determinată de creșterea rapidă a ratelor dobânzilor, care a afectat tranzacțiile dependente de finanțarea bancară. Investițiile de tip *buyout* rămân principalul motor în regiunea CEE, însumând 1.000 de milioane de euro în 2023, dintre care aproximativ 76,1 milioane de euro sunt investite în companii românești (astfel de tranzacții reprezentând principalul tip de investiții susținute de PE în România în 2023 din totalul de 111,7 milioane de euro).

Investiții venture capital. Anul 2023 a înregistrat o creștere a valorii și a numărului de tranzacții, în principal în start-upuri în tehnologie. Investițiile totale de VC au înregistrat o creștere abruptă, impulsivă de runde de finanțare cu capital mixt, care includ o combinație de capital românesc și strain, de la 8,2 milioane de euro în 2017 la 129,6 milioane de euro în 2023 – o creștere de aproximativ 16 ori în această perioadă.

Crearea de locuri de munca. Locurile de munca nete create de companiile susținute de fonduri PE în perioada 2019-2022 echivalează cu populația orașului Târgu Neamț (18.393 locuri de munca noi). Analiza impactului investițiilor de private equity și venture capital în economia românească (crearea de locuri de munca, cifra de afaceri suplimentară și EBITDA/profitul operațional generat) se bazează pe date financiare și non-financiare disponibile public pentru perioada 2018-2022, de la 156 de companii de portofoliu cu sediul în România, dintre care 72% sunt deținute de membri ROPEA. Crearea netă de locuri de munca în economia generală a fost de 2,3% în 2022 (cu 115.205 mai mulți angajați în 2022 față de 2021), în timp ce, pentru companiile susținute de PE, creșterea a fost de 7,1% în aceeași perioadă (cu 4.027 mai mulți angajați în 2022 față de 2021), evidențiind performanța acestor parteneriate, care au reușit să crească chiar și în condiții de piață volatile. Numarul de angajați din companiile susținute de fondurile de private equity membre ale ROPEA s-a dublat, de la 21.476 în 2018 la 42.371 în 2022.

Strângerea de fonduri. Activitatea de strângere de fonduri de private equity în România este mai redusă ca valoare comparativ cu alte țări din Europa Centrală și de Est. În perioada 2017-2023, majoritatea fondurilor strânse la nivel local au fost direcționate în mare parte către investiții de tip VC, cu un total de 111,8 milioane de euro, reprezentând 69% din totalul fondurilor strânse, de 161,8 milioane de euro. În trecut, activitatea de strângere de fonduri la nivel local a fost marcată și susținută de agențiile guvernamentale, inclusiv de instituții financiare internaționale, prin gestionarea de programe menite să dezvolte piața locală de PE și VC. În perioada 2017-2023, pe lângă agențiile guvernamentale, care au furnizat 56% din capitalul total strâns, 36% a fost furnizat de *family offices* și investitori privați. România duce lipsa de o categorie importantă de investitori: fondurile de pensii, care, în piețele dezvoltate, furnizează până la 25% din capitalul strâns de fondurile de PE și VC. În general, fondurile de PE active în regiune atrag finanțare în țările mai mari din Europa Centrală și de Est (în principal Polonia) și investesc în România.

„În opinia noastră, este esențial să avem surse de finanțare mai diversificate pentru a dezvolta piața locală de private equity și venture capital, care continuă să depindă de agențiile guvernamentale. Pe lângă fondurile de pensii, România are nevoie și de o altă categorie importantă, investitorii corporați, care sunt mult mai prezenți în Europa Centrală și de Est și în Europa, în general. Dar sperăm să vedem îmbunătățiri în aceste domenii în următorii ani”, a declarat **Radu Dumitrescu, Partener Coordonator Consultanța Financiară, Deloitte România.**

O creștere substanțială a activității de strângere de fonduri este estimată pentru restul anului 2024. Unul dintre cele mai importante rezultate anticipate în perioada următoare este impactul pozitiv al Fondului de Redresare de Capital (Romanian Recovery Fund - REF) de 400 de milioane de euro, gestionat de Fondul European de Investiții. Aceasta inițiativă, înființată de Guvernul României în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență, poate să catalizeze până la 600 de milioane de euro în capital de investiții pe parcursul următorilor 5-7 ani, în funcție de închiderea cu succes a fondurilor și implicarea co-investitorilor. Capitalul este destinat să fie alocat managerilor de fonduri care vor investi în IMM-uri și în companii de talie medie care operează în sectoare strategice și în proiecte de infrastructură.

ESG. Se anticipează ca sectorul să pună un accent mai mare pe criteriile de mediu, sociale și de governanță (ESG), pentru a se alinia cu tendințele globale de investiții durabile și responsabile.

* Raportul se bazează pe informațiile furnizate de Invest Europe, asociația care reprezintă sectorul de PE și VC din Europa, și pe date publice despre mediul de venture capital din România.